

नागरिकशास्त्र

आपले स्थानिक शासन

अनुक्रमणिका

पाठाचे नाव

पृष्ठ क्र.

१. आपले समाजजीवन	५९
२. समाजातील विविधता	६२
३. ग्रामीण स्थानिक शासन संस्था	६५
४. शहरी स्थानिक शासन संस्था	७१
५. जिल्हा प्रशासन	७७

अध्ययन निष्पत्ती

सुचवलेली शैक्षणिक प्रक्रिया	अध्ययन निष्पत्ती
अध्ययनार्थ्यास जोडीने / गटामध्ये / वैयक्तिकरीत्या अध्ययनाच्या संधी देणे व त्यास पुढील गोष्टींसाठी प्रवृत्त करणे.	अध्ययनार्थी
• विविधता, भेदभाव, शासन/सरकार, उदरनिर्वाह यांसारख्या संकल्पनांवर आधारित चर्चेत भाग घेणे.	06.73H.13 आपल्या अवतीभोवती आढळणाऱ्या विविधतेविषयी निकोप वृत्ती जोपासतात.
• कुटुंब, शाळा, समाजामध्ये लोकांना दिल्या जाणाऱ्या चांगल्या/वाईट वर्तणुकीचे निरीक्षण करणे.	06.73H.14 विविध प्रकारचे भेदभाव ओळखतात व त्या भेदांचे स्वरूप व स्रोत ओळखतात.
• प्रशासनाची समाजामधील भूमिका समजून घेणे, कौटुंबिक घडामोडी/घटना व गावातील/ शहरातील घडामोडी/ घटना यांतील भेद समजून घेणे.	06.73H.15 विविध स्वरूपांतील समता व विषमता यांतील भेद स्पष्ट करतात व निकोप पद्धतीने त्यांना सामोरे जातात.
• आसपासच्या परिसराचे/गावाचे व्यवसायाच्या संदर्भात व्यक्त्याभ्यास (case study) म्हणून वर्णन करणे.	06.73H.16 शासनाच्या भूमिकेचे वर्णन करतात. मुख्यत्वे स्थानिक पातळीवर.
• पाठ्यपुस्तकांवर आधारित अभ्यास - एखादी ग्रामपंचायत किंवा नगरपालिका/ महानगरपालिका यांचा प्रत्यक्ष कारभार पाहणे, प्रत्यक्ष निरीक्षण करणे. (विद्यार्थी जेथे राहतो त्यानुसार)	06.73H.17 शासनाचे भिन्न स्तर ओळखतात. स्थानिक, प्रादेशिक, राष्ट्रीय.
	06.73H.18 ग्रामीण आणि शहरी स्थानिक शासनसंस्थांचे आरोग्य व शिक्षण या क्षेत्रांतील कार्यप्रणालीचे विश्लेषण करतात.
	06.73H.19 ग्रामीण व शहरी भागांत उपलब्ध असणाऱ्या व्यवसायास कारणीभूत ठरणाऱ्या घटकांचे वर्णन करतात.
	06.73H.20 व्यक्ती, कुटुंब आणि संस्था यांचा मिळून समाज बनतो हे समजून घेतात.
	06.73H.21 राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी सर्वधर्मसमभावाची आवश्यकता असते हे जाणतात.
	06.73H.22 स्थानिक शासन संस्था हा लोकशाहीचा पाया आहे, हे ओळखतात.
	06.73H.23 सार्वजनिक समस्या सोडवण्यासाठी प्रत्येकाचा सहभाग महत्त्वाचा असतो हे स्पष्ट करतात.
	06.73H.24 जिल्हा प्रशासनाची माहिती मिळवतात.